

Kamrat Bladet

Nr 1
2016

En informationstidning för Flotttiljomerådets Kamrat och Veteranförening

Flygvapenchefen besökte FMFS – och kamratföreningen *Sid. 6*

Foto: Christian Lövgren

Tankar på Veterandagen *Sid. 12*

Foto: Kent Kristiansson

Krigarmiddag väntade
för kamrater på resa *Sid. 14–15*

KamratBladet

*En informationstidning
för Flottiljområdets Kamrat
och Veteranförening*

Tidningen utsänds till alla medlemmar i Kamratföreningen liksom till vissa andra kontakter i Halmstads garnison. Dessutom går tidningen ut till Flygvapnets kamratföreningar.

Utöver information om kamratföreningsverksamheten samt om det historiska F 14 innehåller tidningen orienteringar om den dagliga tjänsten och verksamheten vid FMTS och MHS H. Bidrag från läsekretsen – text såväl som bilder – är mycket välkomna. Skicka gärna in dina bidrag via e-post.

Artikelförfattarnas åsikter sammanfaller inte alltid med Kamratföreningens eller FMTS eller MHS H uppfattning.

Ansvarig utgivare

Jan Dorf

Redaktionskommitté

Stefan Gustafsson, Christian Lövgren och Johnny Neinhart

Adress

KamratBladet, Box 516
301 80 Halmstad

E-post

flygkamrat@spray.se

Hemsida

www.flygkamrat.se

Telefon Kamratföreningen

Tf sekr Anders Hed, tel 070-818 58 06

Externupplysning

FMTS och MHS H
Tel 035-266 20 00
Fax 035-266 20 09

Tryck

FMV/Grafisk Produktion
Stockholm 2016

Flottiljområdets Kamrat och Veteranförening

Föreningen bildades 1972 som F 14 Kamratförening och har idag cirka 350 medlemmar. Föreningen ska främja kamratskap och samhörighet mellan förbanden som verkar och har verkat inom Flottiljområdet i Halmstad. Föreningen ska även stötta FMTS i veteranfrågor. Föreningen ingår i Sveriges Militära Kamratföreningars Riksförbund (SMKR) och även i Flygvapnets kamratföreningars samverkansgrupp. Föreningens årsmöte genomförs i början av mars varje år. Årsavgiften är 150 kr och föreningens Pg är 28 99 50-8.

Bli medlem nu, om du idag tjänstgör inom Försvarsmakten, eller har tjänstgjort och nu är veteran eller om du har ett flyghistoriskt intresse av verksamheten inom Flottiljområdet.

Anmäl Dig till flygkamrat@spray.se eller ring sekreteraren Tony Nilsson, 035-266 28 35 om du har någon fråga om föreningen. Vi behöver ditt namn, ditt personnr (för inpassering), din postadress samt e-postadress. Du kan även gå in på vår hemsida www.flygkamrat.se

Kamratföreningens styrelse

<i>Föreningsordförande</i>	Ulf Crona
<i>Sekreterare, Tf</i>	Anders Hed
<i>Kassör</i>	Per Olin
<i>Ledamöter</i>	Bengt-Åke Andersson, Ingemar Stenbeck, Stefan Nordgren, Johnny Neinhart
<i>Adjungerad veteranfrågor</i>	Magdalena Ribbentjärn

Militärhögskolan Halmstad

C MHS H

Öv Tommy Karlsson

Försvarsmaktens Ledarskaps- och Pedagogikenheter (FM LOPE)

Övlt Stefan Borén

Försvarsmaktens tekniska skola

C FMTS

Öv Stig-Olof Krohné

Stf C FMTS

Kk Jan Kinnander

Stabschef/SC

Övlt Jan Dorf

Utbildningsenheten

TF C UtbE Mikael Larsson

Funktionsutvecklingsenheten

Övlt Lars Håkansson

1. tekniska bataljon

Övlt Niklas Jörnsby

Foto: S-O Willhöft

Ordföranden har ordet

Innevarande år är ett speciellt år för vår förening eftersom den har sitt ursprung i, och för arvet vidare, från F 14. Flottiljen var en del i det flygvapen som bildades 1926, det vill säga för 90 år sedan.

Carl Florman var en flygare i dåvarande arméflyget som tidigt förstod flygets betydelse i den moderna krigföringen. Hans kunskaper inom området medförde att han blev Sveriges förste flygattaché med placering i Storbritannien. Med det nya kontaktnätet i London började han fundera på ett självständigt flygvapen, i likhet med RAF. Tillbaka i Sverige verkade han som lobbyist i de olika organisationer och myndigheter som hade med flyg att göra. Han vann gehör hos många, men hade naturligtvis motståndare i bland annat armé- och marinflyget som såg sin existens hotad.

Under 1925 lade regeringen fram en proposition om ett självständigt flygvapen, vilket bifölls av Riksdagen. Beslutet innebar att inrätta Flygvapnet som egen försvarsgren, innehållande fyra flygkårer, en flygskola och två centrala verkstäder. Den 1 juli 1926 påbörjades arbetet under ledning av den utnämnde flygvapenchefen Karl Axel Beyron Amundsen, mer känd som KABA, och Flygvapnets resa fram till idag är ju känd av er alla som verkat i uppbyggnad, utveckling och avveckling. I särskild artikel beskrivs vad som händer under året.

Sveriges Militära Kamratföreningars Riksförbund, SMKR, är vår förenings öra och mun gentemot Högkvarteret. Vartannat år samlas föreningarna till ett "årsmöte" där frågor – stora som små – diskuteras. En av frågorna är relationen till det traditionsvårdande förbundet. Jag tycker att vår förening har kommit långt i vår relation till FMTS, med en bra dialog om hur vi som förening kan stödja olika verksamheter inom flottiljområdet. Vår verksamhetsplan kläs på med pengar och vi för en budgetdialog med FMTS, för att besluta om vilka tjänster som FMTS vill köpa av föreningen. Ett exempel på detta är att få traditionsrummets (förbandsmuseet) att spegla verksamheten då och nu genom en aktiv museigrupp bestående av föreningens medlemmar. Det som står på tur är en utveckling av nutiden, det vill säga det som händer idag – och är historia imorgon.

Veteranfrågan är också en av förenings uppgifter. Slutet av maj är dagar då veteraner uppmärksammas, såväl nationellt som lokalt. Föreningen hade tyvärr ingen möjlighet att närvara med föreningens nya fana, varken vid det centrala arrangemanget i Stockholm som det lokala här i Halmstad.

Fortsättning på nästa sida

Fortsättning från förra sidan

SMKR är sammanhållande för ett nordiskt kamratföreningsmöte som 2017 går av stapeln i Halmstad. Det blir ett späckat program under ett antal dagar, med representation från våra grannländer samt naturligtvis svenska kamratföreningar. Planeringsansvar har garnisonschefen, C Lv6, med stöd av kamratföreningarna i Halmstad. Mötet genomförs 14–18 juni 2017. I detta sammanhang är det möjligt att vi vill ha stöd av medlemmarna i genomförandet.

Årsmötet 2016 blev en lyckad tillställning, eftersom den innehöll betydligt mer än ett traditionellt möte. Föreningsmedlemmar fick tillfälle att träffa vår flygvapenchef, generalmajor Mats Helgesson, och få veta lite mer om var Flygvapnet står i dag och i morgon. Mer om detta i särskild artikel. Årsmötet hade inga avgörande frågor att ta ställning till, men var helt enigt om att ett av föremålen som speglar Flottiljområdets verksamheter, 32:an på sitt betongfundament, måste åtgärdas för att inte trilla ner. Hur vi kan åtgärda kommer styrelsen att diskutera med FMST.

Vi ser med glädje att frivilligt stöd utöver och/eller istället för årsavgiften trillar in, vilket gör att föreningens ekonomi blir mer stabil. Ett årsmöte har ju även att besluta om styrelseledamöter. Här vill jag rikta ett stort och varmt tack för att nedlagt arbete i styrelsearbetet till Anki Lindau, Tony Nilsson och Bo Nydahl, vilka lämnar styrelsen.

Vid årsmötet presenterade styrelsen verksamhetsplanen för 2016. Den innehåller naturligtvis en föreningsresa, två föredragscafé, en filmafton. Övriga aktiviteter är utveckling av förbandsmuseet, nordiskt kamratföreningsmöte samt att starta upp föreningen hemsidan.

Jag avslutar sedvanligt med att önska föreningens medlemmar och alla ni övriga som läser Kamrat-Bladet en riktigt skön och härlig och solrik sommar. Ta vara på varandra och kom ihåg att er bästa tid är – NU.

Ulf Crona
Ordförande

Sveriges Militära Kamratföreningars Riksförbund kommer nästa år att vara sammanhållande för ett nordiskt kamratföreningsmöte i Halmstad. Ovan SMKR:s ordförande Anders Emanuelson. Till höger presenteras profilprodukter för intresserade medlemmar. Foto: Ulf Crona.

*Jan Magnusson berättade om sina minnen av den tragiska olyckan.
Foto: Ulf Crona.*

Till minne av Kullabergshaveriet

I förra numret av KamratBladet kunde du läsa om Kullabergshaveriet. Fredagen den 4 mars genomfördes en minnesstund på Flottiljområdet. Många av föreningen medlemmar valde att sluta upp för att hedra de fyra piloterna som miste livet den 4 mars 1956.

Hedersgäster var döttrarna till omkomne Nils Ahlqvist, Marie-Louise Pysse Larsson och Kyle Ahlqvist. Ceremonin genomfördes vid minnesstenen under 32:ans högra vinge.

Flottiljområdets Kamrat och Vetranförenings ordförande Ulf Crona hälsade alla välkomna till minnesstunden, och berättade kort om haveriet. Därefter la ordföranden tillsammans med Pysse och Kyle ned en krans från föreningen, samt även ett vackert blomsterhjärta.

Efter ceremonin bjöds det in till smörgåstårter och förfriskning i föreningslokalen. Vår medlem Jan Magnusson, som ledde den grupp som skulle starta efter den havererade Vampiregruppen, berättade sina minnen om Nils Ahlqvist och den tragiska händelsen.

De cirka 30 personer som hade valt att vara med fick uppleva en fin stund för minnen och samvaro. Det kändes riktigt bra att kamratföreningen tog initiativet till detta, vilket även de båda döttrarna framförde.

Ulf Crona

Halmstad 24/4 2016

Vänner i kamratföreningen!

Vilken stor dag min syster och jag med familj fick vara med om när vi hedrade vår pappa, flygkapten Sigurd Ahlqvist och hans omkomna flygkamrater, 4 mars 2016.

Den värme och vördnad vi kände från er alla som var där betydde så mycket för oss.

Kransnedläggningen vid Lansén kändes djupt inom oss då vi tillsammans med Ulf Crona fick lägga ned den vackra kransen och även vårt lilla blomsterhjärta till vår pappa. Hedrande var också fanbäraren vid kransnedläggningen.

Ett speciellt varmt tack till Jan Magnusson som efter ceremonin berättade om sina minnen från olycksdagen där han själv var en av dem som skulle varit med. Jan gav oss en stark bild av vår pappa, Sigurd.

Efter en omtumlande eftermiddag åkte vi ifrån minneshögtiden uppfyllda av F14:s atmosfär och personliga möten.

Detta 60-årsjubileum innebar också att jag, Marie-Louise och min dotter Martina fick möjlighet att besöka nedslagsplatsen på Kullaberg. Detta tack vare fallskärmsjägaren och "fyrväktaren" Per Sjöberg, Anders Holmer och Jari från Hallandsposten och Gunnar Gunnarsson (den förste fotografen efter olyckan på Kullaberg). Denna dag berörde oss djupt och innerligt.

Stort tack till Ulf Crona och Anders Hed för att denna dagen blev så högtidlig och minnesvärd.

Varma hälsningar
Marie-Louise Larsson med familj
Kyle Ahlqvist

Flygvapenchefen besökte FMTS

Flygvapenchef generalmajor Mats Helgesson till Halmstad och FMTS tidigt i våras. "Han var här för att lära och var genuint intresserad av vår verksamhet", kommenterade C FMTS Stig-Olof Krohné.

Efter genomgångar om FMTS verksamhet och utökade utbildningsproduktion begav sig Flygvapenchefen till Utbildningsenheten för att se till GTA och LuftsystAvd.

Under eftermiddagen höll flygvapenchefen en presentation om Försvarmaktens och i synnerhet Flygvapnets väg framåt. Alla i garnisonen var välkomna att lyssna på

presentationen i By 11 och salen var välfylld.

Bland mycket annat pratade Flygvapenchefen om sina högst prioriterade områden: Att komma på plats i den nya organisationen och få effekt här och nu. Att komma i balans i planering, genomförande och utvärdering, och till sist personalförsörjningen.

- Jag känner att vi arbetar tillsammans med HKV för att lösa problemen med personalförsörjningen, kommenterade C FMTS.

- Vi på FMTS är väldigt professionella på att utbilda rationellt. Vi lägger utbildningarna där de görs mest effektivt. Och det visade vi upp för Flygvapenchefen, berättade Stig-Olof Krohné.

Christian Lövgren

Flygvapenchefen Mats Helgesson besökte FMTS.

Foto: Christian Lövgren.

Årsmöte med föredrag av FVC

Årsmötet 2016 fick en något annorlunda utformning än tidigare. Jag hade tidigt föreslagit flygvapenchefen (FVC) att komma till Halmstad och berätta om Flygvapnet. Detta blev verklighet och en samordning skedde med FMTS, MHS H och Lv 6 så att ett förbandsbesök genomfördes aktuella dagar.

Själva årsmötet den 17 mars 2016 inleddes med att FVC, generalmajor Mats Helgesson, genomförde ett föredrag om Flygvapnets roll i den omvärld som nu blir mer och mer oförutsägbar. Han berättade om hotbilden mot Sverige och hur utvecklingen av flygstridskrafterna ska kunna möta dessa hot. Han svarade gärna på frågor från auditoriet som bestod av föreningens medlemmar och flottiljmrådets personal.

Direkt efter föreläsningen genomfördes årsmötet. Protokollet ligger på nästa uppslag. Årsmötet beslöt att bibehålla årsavgiften om 150 kronor, men välkomnade även frivilliga bidrag, eftersom ständiga medlemmar inte längre genererar någon intäkt.

Till styrelsen valdes ny ledamot, Ingemar Stenbeck. Vi har en pågående rekryteringsprocess till en styrelsepost som ska vara avsedd för

representant ur Militärhögskolan Halmstad. Mötet avslutades med att före detta C F 14, överste Sten Norrmo, överlämnade ett antal artefakter som enligt hans egen utsago passar mycket bättre i förbandsmuseet än på hans vind. Ytterligare en av våra tidigare chefer och medlem, överste Lars Winberg, förärade årsmötet sin närvaro.

Efter årsmötet i Byggnad 11, före detta filmsal/instruktionsverkstad, förflyttade vi oss upp till museet och föreningslokalen. Där fick styrelsen tillfälle att berätta för FVC om F 14:s historia samt förklara hur traditionen förs vidare. Vi kunde även påtala vikten av att kunna bevara 32:an på något bra sätt. Vi överlämnade den bok som beskriver Flyget i Mickedala och som togs fram 1994 när F 14 firade 50 år.

Därefter besökte FVC museet och fick tillfälle att växla några ord med medlemmarna. Klockan 18.40 ställde medlemmarna upp vid minnesstenen, som var kantad av två fanförare, Tony Nilsson med kamratföreningens nya fana och Johnny Neinhart med FMTS fana.

FVC höll ett kort anförande, la en krans på minnesstenen samt påkallade en tyst minut för de som på olika sätt förolyckats i tjänsten.

På Konvaljmässen avslutades kvällen med en traditionell krigarmiddag med ärtor och punsch. Innan vi gick till bords tog jag på föreningens vägnar tillfället i akt och tilldelade Mats Helgesson vår föreningsnål och hälsade honom välkommen som medlem i föreningen.

Ulf Crona

*Vid årsmötet passade förre F 14-chefen Sten Norrmo på att överlämna minnessaker till museet.
Foto: Stefan Gustafsson.*

Tony Nilsson och Bo Nydahl lämnade styrelsen och avtackades av Ulf Crona.

Ovan: Tidigare F 14-cheferna Lars Winberg och Sten Norrmo deltog i årsmötet och besökte Flottiljmrådets museum/traditionsrum.

Till vänster: FVC Mats Helgesson visades runt av kamratföreningens ordförande Ulf Crona.

Flottiljmrådets Kamrat och Veteranförening Protokoll fört vid årsmöte den 17 mars 2016

§1. Föreningsordförande Ulf Crona hälsade alla hjärtligt välkomna och då särskilt tidigare flottiljcheferna Sten Norrmo och Lars Winberg samt representanten från I 16/IB 16 kamratförening, Lars Björk, och förklarade därefter mötet öppnat.

§2. Föreningsordföranden utlyste parentation över medlemmar som avlidit under året. Parentationen inleddes med att Lars Balkö tände ett ljus och därefter genomfördes en stunds stillhet.

§3. Föreningens ordförande, Ulf Crona, valdes till att leda årsmötesförhandlingarna och Tony Nilsson valdes till sekreterare.

Mötesordföranden tackade för förtroendet.

§4. Lars Balkö och Per Olin valdes till justerare/rösträknare.

§5. Årsmötet befanns vara utlyst enligt stadgarna.

§6. Föreslagen dagordning fastställdes.

§7. Inga motioner har inkommit till mötet. Ett förslag till resmål för föreningens årliga resa har avlämnats och behandlas vid ordinarie styrelsemöte.

Inga fullmakter hade inkommit.

§8. Protokoll från årsmötet 2015 lästes upp, godkändes och lades till handlingarna.

§9. Kassören informerade om balans- och resultaträkning. Han fortsatte sen att informera om föreningens ekonomiska läge. Ett särskilt tack riktades till de som lämnat ett frivilligt bidrag till föreningen.

§10. Revisionsberättelsen lästes upp av Stefan Gustafsson. Revisorererna föreslog årsmötet ansvarsfrihet för styrelsen för det gångna verksamhetsåret.

§11. Styrelsens årsberättelse redovisades godkändes.

§12. Styrelsen beviljades ansvarsfrihet för det gångna året. Firma-

tecknare: Styrelseordförande och kassör, var för sig.

§13. Verksamhetsplan och budget för 2016.

Föreningens ordförande informerade om styrelsens förslag till verksamhetsplan för 2016 innehållande årlig resa under försommaren samt filmafton med krigarmiddag under hösten. Föreningen ämnar fortsätta med föredragscafé, fika med ett kort föredrag. Fortsatt utgivning av Kamratbladet planeras med två nummer.

Ordföranden flaggade för Nordiskt kamratföreningsmöte i Halmstad 2017 där garnisonchefen är ansvarig.

Minnesceremoni för de omkomna vid Kullabergshaveriet 1956 har redan genomförts 4 mars.

Styrelsens förslag till verksamhetsplan och budget för 2016 godkändes.

§14. Stadgeändringar. Namnändring på föreningen. Enligt stadgarna måste stadgeändring tas upp på ett allmänt möte, vilket

inte har kunnat genomföras under 2015. Beslutet om namnändring från förra årsmötet togs därför upp och mötet beslutade att fastställa namnändringen enligt stadgarna.

§ 15. Besluts att som ordförande för ett år (2015) välja Ulf Crona.

§16. Valdes som styrelseledamöter på två år (2015-2016), omval:

Johnny Neinhart, Per Olin

Valdes som styrelseledamot på två år (2015-2016), nyval: Patrik Rydell, Ingmar Stenbäck.

Kvarstående styrelseledamöter på ett år (2014): Anders Hed, Bengt-Åke Andersson, Stefan Nordgren, Anki Lindau.

§17. Valdes till revisorer på ett år, båda omval: Stefan Gustafsson, Torsten Nilsson.

Valdes till revisorssuppleanter på ett år, båda omval: Ralf Wallander, Lars Eriksson.

§18. Valdes till valberedning på ett år, båda omval: Kent Kristiansson(-sammankallande), Kjell Persson.

§19. Styrelsen föreslog att årsavgiften blir oförändrad 150 kr. Årsmötet beslutade enligt styrelsens förslag.

§20. Förbandsmuseet.

Johnny Neinhart informerade om förbandsmuseet och tog bl a upp att museet haft många besökare under 2015 med ca 900 registrerade besökare. En glädjande utveckling!

Pågående projekt är ett arbete med att utvidga lokalerna samt att ändra i traditionsrummens struktur och flöde.

Ett stort tack framfördes till de medlemmar som bidragit med arbetet med muséet.

§ 21. Kamratbladet:

Stefan Gustafsson informerade om Kamratbladet och att vi gärna ser artiklar med minnen från medlemmarna till det kommande sommar-numret.

§22. Övriga frågor:

Förre flottiljchefen Sten Norrmo överlämnade tre plaketter och en tallrik från hans tid som flottiljchef som en gåva till traditionsrummet.

Lars Björk informerade om att 91:an-museet är stängt fram till den 14 maj då det öppnar med en utställning om beredskapstiden.

Ordföranden informerade om arbetsläget för flygplanmonumentet "Röd Petter" och efterlyste idéer för åtgärder från medlemmarna.

Ordföranden påminde om vete-

randagen 29 maj då fanborg och kransnedläggelse sker vid minnesstenen i Norre katts park. Uppslutning av föreningens medlemmar är önskvärt.

§23. Ordföranden Ulf Crona tackade styrelsen för det arbete som de lagt ner under året som gått.

Därefter avtackades Bo Nydahl och Tony Nilsson för den långa tid och engagemang som båda avsatt för vår förenings gagn. De nyvalda styrelsemedlemmarna hälsades välkomna till ett aktivt styrelsearbete.

Ordförande passade även på att tacka alla de som under det gångna året stöttat föreningen i stort och smått.

Ordföranden förklarade därefter mötet avslutat, och hälsade välkomna till flygarmiddag med ärtor och tillbehör.

Vid protokollet

Tony Nilsson

Sekreterare

Justeras:

Ulf Crona

Föreningsordförande

Lars Balkö

Per Olin

Ovan: Thomas Eriksson och Tore Andersson utbytte F 14-minnen.

Till vänster: Raymond Brisinfeldt och Carl-Olof Edman. Foto: Stefan Gustafsson.

Gruppchefs kurs på FMTS

18 soldater från Boden, Skövde, Stockholm och Halmstad har under fem intensiva veckor gått gruppchefsutbildning på FMTS. Love Sjöholm, ställföreträdande gruppchef från 1.teknisk bataljon, tycker att han fått ett annat tänk vad gäller gruppdynamik tack vare utbildningen.

Det är sista veckan på gruppchefsutbildningen som genomförs på FMTS. Deltagarna har samlats i Hangar 82 för en lektion om motståndarnas vapen. Kapten Lars Grundahl går igenom de militära vapnens utveckling från 1800-talet till nutid, och från östblocket till väst. Samtidigt spottar han ut fakta som en kulsprutepistol spottar ut kulor. Ammunitionens kaliber, millimeterlängd på hylsorna, projektilernas utgångshastighet, för- och nackdelar.

Soldaterna lyssnar intensivt och får sedan själva undersöka vapnen innan nästa omgång vapen tas fram och går igenom.

Love Sjöholm ska bli instruktör för kommande grundutbildningsrekryter, och för det krävs en gruppchefsutbildning.

– Det ska bli kul att vara instruk-

tör. Det är något jag verkligen ser fram emot, berättar han.

De fem veckornas utbildning har varit intensiva och krävt en hel del engagemang från deltagarna.

– Det har varit ganska tufft, framförallt i början. Mycket läsa, skriva

och plugga, förklarar Magnus Collander, systemtekniker på pansarterrängbil 203 på Lv 6.

– Men förra helgen var vi på övning och då såg vi verkligen helheten. Det var som att bitarna föll på plats, och påsen knöts ihop. Allt vi läst på kursen blev relevant, säger Love Sjöholm.

– Kanske en extra vecka för studier och tid för reflektion hade gjort utbildningen ännu bättre, men jag är ändå väldigt nöjd. Det har varit mycket lärorikt, säger Magnus Collander.

Det som Love och Magnus trots allt kommer ihåg bäst var ett utbildningsmoment i självkännedom.

– Vi fick klättra upp i en 32 meter hög brandstege. Och krypa i kloaker. Men det var faktiskt kul det också, skrattar Love Sjöholm.

Christian Lövgren

Examen för efterlängtade flygtekniker

Den flygtekniska utbildningen gjordes om för några år sedan och utbildning till nivån B1 låg efter det i träda. Glappet skapade ett rejält behov av den kategorin i hela Försvarsmakten. 2014 startade därför utbildningen upp igen i ny skepnad och i 18 månader har 23 flygtekniker utbildats på FMTS för att höja sig till en ny nivå.

Det tar tid att utbilda en flygtekniker. Specialistofficersutbildningen är på tre terminer, men för de som går SOU med inriktning Luft ingår de 800 timmar som krävs för att bli flygtekniker kategori A där. De flesta på B1-utbildningen har arbetat ett tag som tekniker kategori A, och har med sig massor av praktiskt kunnande till utbildningen.

– Det har varit en erfaren och kunnig klass redan från början, berättar kurschefen Henrik Ahlberg. Vi på FMTS har utbildat de flesta av dem till kategori A, så vi kände till

dem redan innan de började. Men de har utvecklats mycket sedan de lämnade oss förra gången.

Den 29 april tog de sin examen, men de är ändå inte klara B1-tekniker på ett bra tag. De måste genomföra ett antal timmar praktik och skaffa behörigheter för ett flygsystem också. Och de som ska bli tekniker på något av helikoptersystemen måste också gå tilläggskurs. Kristoffer Persson är en av dem. – Jag börjar den skillnadskursen direkt efter avslutet här. Sedan bär det av till USA till sommaren för att gå

typutbildning på helikopter 16, förklarar han.

Philip Narfgren ska också till USA och få typutbildning senare i år. Han arbetar på F 7 och ska till Tampa i Florida där utbildningen för Hercules TP 84 går.

– För mig var det självklart att läsa gå vidare till B1, efter att ha arbetat i 2,5 år som kategori A tekniker. Och det ville mitt förband att jag skulle göra också.

Efter typutbildningen väntar ytterligare praktik, så kallad On Job Training. Då först kan de få sina efterlängtade behörigheter och kan då ta ansvar för både sina egna jobb, men också leda andra. En resa som tar minst 5 år. I RML, Regler för militär luftfart, beskrivs hur utbildningen ska gå till och det är regler som måste följas för att teknikerna ska få sina behörigheter och certifikat.

– Det är en lång resa eleverna gör, säger Henrik Ahlberg. Det är mycket tid som de måste vara hemifrån. Men de får en mycket bra utbildning och de kommer vara hett eftertraktade när de kommer tillbaka till sina hemförband igen.

Bästa minnet från utbildningen? Philip och Kristoffer är eniga om att resan de gjorde till Kjevik i Norge var bäst.

– Det var kul att se en annan miljö, och så tyckte jag att det kändes som att vi var lite vassare våra norska kollegor, skrattar Philip Narfgren.

Christian Lövgren

Tankar på Veterandagen

På Veterandagen hedras alla som gjort insatser för nationen och internationella fredsinsatser. Minnesstenen i Norre Katts park är den naturliga samlingsplatsen.

Den 29 maj 1948 startade FN sin första fredsoperation. För att högtidlighålla minnet har FN instiftat en minnesdag – Veterandagen. Landet som lade fram förslaget fanns inte som nation 1948, men nu är dess medborgare i stort behov av internationell solidaritet och militärt stöd för att i framtiden kunna leva i fred. Landet är Ukraina.

Veterandagen ska hedra de som gjort insatser för nationen och internationella fredsinsatser. Tanken går kanske primärt till de som tjänstgjort med vapen och i militär uniform. Men Sverige har en tradition som aktör på den internationella arenan genom att agera över hela det spektrum som krävs för att återställa fred i en konfliktområde.

Det gäller inte bara soldater med vapen i hand utan också obehäpnade observatörer, personal inte bara från Försvarsmakten utan från exempelvis Polisen, Kriminalvården och Folke Bernadotteakademin.

Veteraner är inte bara de som har tjänstgjort i utlandet utan alla som under kortare eller längre tid har gett Sverige och Försvarsmakten sin tid och sitt engagemang för att bevara vårt oberoende och vårt sätt att leva, många gånger med livet som insats. Vi ska inte glömma de som har stupat här hemma. I mars hölls till exempel en minnesceremoni för de fyra unga flygare som 1956 kraschade på Kullaberg.

**”En gång veteran,
alltid veteran.”**

Det är väl så att soldaten inte alltid uppskattas för sina insatser utan för det hon eller han representerar: våldet, den yttersta åtgärden för att skydda vårt sätt att leva. Soldaten är den som slår vakt om oss när omvärlden försöker trycka ner våra mänskliga rättigheter, både i Sverige

och utomlands, var än konflikten finns.

Vårt yrke har varit och är fortfarande farligt och ibland mycket farligt. Ett antal av våra kamrater har omkommit i tjänsten och det är med hjälp av minnesstenen i Norre Katts park vi ska minnas dem och deras insatser. Alla bearbetar sorg på olika vis och ibland behöver man bara någonstans att gå för att reflektera.

Minnesstenen visar tron på ett Sverige där det råder fred och frihet, där alla kan söka skydd från de faror som finns runt om i världen, oavsett vilka vi är. Vi tror på den enskilda människans värde, och det är drivkraften bakom detta många gånger farliga arbete.

Vi som är eller har varit en del av vårt försvar ska med stolthet kunna minnas vårt arbete och de kamrater som omkommit i tjänsten. En gång veteran, alltid veteran.

**Conny Hansen
Johnny Neinhart**

*Per Olin ägnar sig bland annat åt filmarkivet.
Foto: Stefan Gustafsson.*

Ovan: Jan Hjelm och Lars Balkö skapar fin stämning i utställningen med hjälp av spotlights.

Till vänster: En traditionsbevarare i passande miljö: Johnny Neinhart i museets mässhörna.

Nedan: Att reda ut vad gamla foton föreställer kan vara ett tidskrävande detektivarbete. Lars Balkö verkar inte ha några sysselsättningsproblem. Foto: Stefan Gustafsson.

Museigruppen kämpar på

Mycket arbete läggs nu ner på att omforma vårt museum. Bland annat görs hela belysningsdelen om så att det blir spotlights på våra utställningar, vilket skapar en mer spännande miljö.

För att det ska fungera måste alla skärmar höjas och detta arbete genomförs samtidigt.

En ny del som är under framtagande behandlar våra utlandsmissioner,

främst med teknisk bataljon. Med för att stötta detta arbete är fv Ola Berggren, som har gjort missioner både i Afghanistan och Mali, där han var en av de första att bygga upp den nya campen.

Om det är någon som känner för att hjälpa till på museet så är ni hjärtligt välkomna, vi behöver alla. Kontakta gärna undertecknad.

Johnny Neinhart

Reseledaren ger instruktioner.

Skånsk militärhistoria tema för årets utflykt

**Torsdagen den 9 juni åkte Flottiljområdets
Kamrat och Veteranförening till Skåne. Färden började
klockan 8 från Flottiljområdets vakt.**

Första stopp var Café Killeröd söder om Båstad. Där fikade vi med en fantastisk utsikt mot Kullen, samt hade lite allmänt mysigt prat om gamla goda tider med mera.

Efter detta åkte vi vidare till Beredskapsmuseet Djuramosse utanför Helsingborg (från början var

namnet egentligen Djuramåsa). Det är Sveriges enda museum i en underjordisk försvarsanläggning från andra världskriget.

Vi fick en fantastisk guidning under en timma, sedan hade vi ytterligare en timma att bedriva på egen hand för att kolla på det som man

tyckte var intressant. Sedan blev det en riktig krigarmiddag – ärtsoppa, tillagad enligt ett gammalt hederligt recept, med tillbehör samt självklart hemgjorda pannkakor med sylt, grädde och kaffe. Ärtsoppan serverades i m/40-kärl ("snuskburk"). Det var en upplevelse för flera deltagare, men en positiv sådan ...

Därefter gick färden vidare mot Ängelholms flygmuseum. Där fick vi en guddad tur under en timma med många frågor från flygintresserade. Tyvärr var vi tvungna att åka hem till Halmstad (vi skulle nog behövt en timma till). Men, men, sånt är livet, man kan inte få allt.

Alla verkade nöjda och lite trötta i benen när vi anlände till Flottiljområdet klockan 17.30. Vi ser fram emot nästa träff och utflykt.

Med kamratliga flyghälsningar från reseledaren

Bengt-Åke Andersson

Krigarmiddagen serverades i ett gammalt kokkärl.

Deltagarna i utflykten fick uppleva en dag med skånsk militärhistoria.

Utställningarna på Beredskapsmuseet kretsar kring Batteri Helsingborg, som byggdes som en del av stadens försvar under andra världskriget. Men på museet finns även en samling av stridsvagnar och kanoner.

Foto: Bengt-Åke Andersson och Kent Kristiansson.

En civilist med flygintresse

Bengt-Erik Jönsson blickar tillbaka på 50 år med ett flertal kopplingar till Forsvarsmakten och 25 års anställning i Halmstad garnison, varav 20 år som civilanställd tekniklärare.

Jag växte upp i början av femtiotalet inte så långt från F 5 Ljungbyhed. Under vardagar med bra flygväder var det tät trafik med Sk 50 Safir och J 28 Vampire ovanför föräldrahemmet eftersom elevkullarna på flygskolan var stora på den tiden. Ibland cyklade jag till Ljungbyhed och stod utanför flottiljområdet för att höra det speciella tjutande ljudet av Vampirens reamotor och känna lukten av flygfotogen! Det var troligtvis då mitt intresse för flyg i allmänhet och militärflyg och dess historia i synnerhet uppstod och som jag fortfarande ägnar en hel del tid åt.

Efter avslutad realexamen vid Klippans Samrealskola i maj 1965 antogs jag som praktikant på elavdelningen vid tillsynsavdelningen för J 28 Vampire på F 5. Under denna period pågick skrotning av J28 och infasning av Sk 60 (SAAB 105). Efter fem månader som praktikant hade jag gärna fortsätta jobba med flygplan och sökte anställning som civil tekniker på F5, men det fanns inga vakanser just då.

Värnplikten på F 10

Jag gjorde värnpliktig 1970 (omgång 701) som elmekaniker på J35 Draken vid 2 Komp F 10 Ängelholm. Jag trivdes jättebra med värnplikten och att skruva i Draken och det fina bemötande vi värnpliktiga fick av kompaniets tekniker.

Efter värnplikten sökte jag anställning som flygtekniker (el) på F 10 men då var det anställnings-

stopp eftersom personal hade förts över från F 9 Säve som lades ner 1969.

Min första krigsförbandsövning (KFÖ) gjorde jag 1974 på fält Everöd. Det visade sig dock att man hade förväxlat mig med en annan person med samma efternamn. Först efter en veckas "gröntjänst" på F 10 när vi kom till Everöd upptäckte man detta och jag blev (om-) placerad till basel/tele.

Mina två handledare på basel gjorde sitt bästa för att omskola mig från elsystemet på Draken till markbunden el/tele vilket jag tyckte var minst lika intressant! Kunde då inte ana att jag senare i livet skulle jobba som tekniklärare på F 14 och ha mina två handledare och mycket annan teknisk personal från Forsvarsmakten som elever: Mer om detta längre fram.

Anställning på F 14 och frivilligutbildning

Jag sökte och fick 1976 anställning som drifttekniker vid F 14 Avd F (FORTV). Ungefär samtidigt fick jag brev från F 10 att det troligtvis inte längre finnas plats för mig som värnpliktig elmekaniker i Flygvapnets krigsorganisation. Ett alternativ för att få stanna kvar i Flygvapnet var att påbörja en frivilligutbildning inom den optiska luftbevakningen. Jag påbörjade omskolningen och efter ett flera kurser under ett antal år blev jag krigsplacerad som Instruktionsassistent (värnpliktig sergent) vid ett av Luftbevakningskompanierna på F 10.

Jag genomförde ett antal krigsförbandsövningar och SÖB (särskild övning befäl) inom luftbevakningen innan jag på grund av ålder föll ur värnpliktsrullorna för gott.

Värnpliktige Jönsson.

Nissans Flygvapenförening

Efter omskolningen engagerade jag mig även i dåvarande Nissans Flygvapenförening och satt i styrelsen under några år. Nissan och Skånes Flygvapenföreningar ingick i Flygvapenföreningarnas riksförbund, FVRF, och samarbete mellan föreningarna var omfattande. Utbildningen för FVRF ungdomar var öppen för ungdomar från 15 år, och jag var instruktör vid ett flertal lokala och centrala ungdomskurser.

Jag har många fina minnen från dessa kurser, bland annat när ett gäng ungdomar från Skåne och Halland fick flyga Tp 79 (DC 3) till Borlänge, bo på Rommehedslägrat och åka längdskidor på Lugnets skidstadion i Falun.

Ett antal FVRF-ungdomar sökte så småningom anställning i Försvarmakten, och några har anställning inom Flottiljområdet idag.

FMTS och IT-skolan

I början av åttiotalet sökte F 14 tekniklärare med bland annat elbakgrund till dåvarande Flygvapnets Sambands- och Stabstjänstskola, kursavdelning Basel (FSS/Basel). Jag sökte och anställningsintervjun genomfördes av Fding Göte Strömberg (se förra numret av Kamrat Bladet) och resulterade i en anställning på utbildningsavdelning Radar/kraft under ledning av Fding Bertil Lövgren.

I takt med ökad utbildningsverksamhet på F 14 genomfördes ett antal omorganisationer. Radar separerades från kraft som blev en egen utbildningsavdelning Markelektro. Baselsektionen inom FSS växte och blev egen skola, Flygvapnets Markteletekniska Skola, FMTS (1985–1995). Förkortningen FMTS har således förekommit på F 14 vid ett tidigare tillfälle.

FSS slogs 1995 samman med FMTS till Informationsteknologiskolan, IT-Skolan (1995–1998).

Markelektroavdelningen

På Markelektro fanns som mest ett tiotal civila tekniklärare som utbildade civil underhållspersonal samt yrkesofficerare och värnpliktiga i teknisk tjänst. Utbildningarna om-

Instruktör Jönsson längst till vänster i främre raden.

fattade bland annat flygplatsbelysningsystem, optiska landningshjälpmedel, utrullningshinder, kraft- och reservkraftsystem på flottiljer/flygbaser samt FTN- och radaranläggningar. Finns beskrivet i boken *Flyget i Mickedala - F 14 - 50 år* (sid. 115–117).

Vissa kurser och praktikavsnitt genomfördes på anläggningar från Norrland i norr till Skåne i söder. Avdelningen ansvarade för två egna vpl-kurser om vardera tretton kursveckor fördelade höst och vår, och genomförde även vissa kursavsnitt för flera värnpliktskategorier på skolans övriga avdelningar.

För värnpliktiga på flygbasbataljon genomförde Markelektro ett antal praktikveckor företrädesvis på fält Råda utanför Lidköping. Som avslutning brukade vi ordna så att killarna fick flyga Tp 84 Herkules simulator på F 7 Såtenäs vilket var mycket uppskattat!

Under nittiotalet medverkade Markelektro i ett antal krigsförbandsövningar på olika flygbaser i landet, och genomförde repetitionsutbildning inklusive praktiska övningar för "reppubbar".

Ett av de mer uppskattade övningsmomenten (dock inte alltid uppskattade av bataljonsledning!) var att med övningsledningens

tillstånd bryta all inkommande strömförsörjning (byanätet) till flygbasen för att simulera ett mycket tänkbart scenario i ett skarpt läge. Det visade sig vara ett moment som fram till dess hade övats i mycket liten omfattning och enbart punktvis under kort tid på vissa områden inom flygbasen. Övningsmomenten resulterade i många intressanta situationer och erfarenheter och som nog inte hade varit så lyckat för "den lede fi" hade få kännedom om!

Optofiberteknik i Försvarmakten

Markelektro ansvarade även för ett omfattande utbud av kurser inom kabelskarvning och kabelunderhåll, och i slutet av åttiotalet fick Markelektro ansvaret för att starta upp och genomföra utbildning inom området optofiberteknik. Vid denna tidpunkt var det i princip bara Televerket som använde optofiber för telekommunikation i någon större omfattning i Sverige.

Efter egenutbildning på TELUB i Växjö (har haft många namn sedan dess) fick vi uppgiften att skapa utbildningar anpassade för försvarets underhållsorganisation. Det var spännande att vara an av "pionjärerna" i Försvarmakten inom ett nytt teknikområde.

*Bengt-Erik Jönsson,
Anders Andersson
och Björn Åhlén
i optofiberlabbet.*

Intresset var stort för kablar innehållande glastrådar tunna som hårstrån och som inte bröts av när man böjde på kablarna! Det genomfördes många studiebesök av försvarsmaktspersonal, riks- och lokalpolitiker, företag, föreningar med flera eftersom man från F 14 ledning gärna visade upp den nya tekniken med fantastiska kapacitet att överföra information. Finns beskrivet i boken *Flyget i Mickedala – F 14 – 50 år* (sid. 118–119).

F 14 utreds

Tidigt 90-tal gjordes en omfattande utredning om F 14:s framtid. Ett antal alternativ togs fram och enligt utredningen fanns det bara fördelar med att flytta samtliga skolor till annan ort. Att det gjorts omfattande investeringar på skolorna sedan slutet av åttiotalet avfärdades med att "investerat kapital är förbrukat kapital". Utredningen resulterade dock inte i någon flytt av skolverksamheten.

Inför försvarsbeslut 96 kom F 14 åter upp på agendan. ÖB föreslog att Halmstad garnison skulle avvecklas, och att skolor på F 14 skulle flyttas och delas upp till F 10 Ängelholm respektive F 16 Uppsala dit IT-Skolan föreslogs omlokaliseras.

Jag och majoriteten av de civila lärarna på IT-Skolan var dock inte intresserade av att flytta. Det fanns naturligtvis aktörer utanför Försvarsmakten som kände till detta, och om en flytt blivit aktuell varit beredda att agera och erbjuda annat alternativ för merparten av lärarkåren. Nu blev det inte så och ibland

kan jag tänka "hur hade det blivit då och vilka möjligheter hade det inneburit för min egen del" men det är en helt annan historia.

Separat skolutredning

Försvarsbeslutet innebar att skolverksamheten på F 14 skulle vara kvar tills vidare men utredas i en separat skolutredning omfattande tekniskskolorna i Försvarsmakten. Som avdelningschef med viss insyn

i hur utredning om IT-Skolan framskred, är det min uppfattning att insatserna av dåvarande C IT-Skolan var av stor betydelse för att huvuddelen av verksamheten kunde fortsätta och ha sitt säte på F 14.

Att IT-Skolan och F 14 skulle vara kvar och dessutom utökas med annan skolverksamhet var naturligtvis positivt i många avseenden. Efter alla, i mitt tycke, märkliga turer inför försvarsbeslutet och i den efterföljande skolutredningen, kände jag att det var dags för nya utmaningar och slutade 2001 i Försvarsmakten på egen begäran.

Jag hade då verkade som lärare, huvudlärare, och de sista sju åren fram till 2001 som avdelningschef för Markelektro. Åren under åttiotalet och fram till mitten av nittiotalet präglades av "nybyggaranda" med verksamhet och utbildning i ständig utökning och utveckling. Skolan hade som mest ett sextio-tal civila tekniklärare som med sin

Fortsättning på nästa sida

Bengt-Erik Jönsson reser sig över medarbetarna på IT-Skolans Markelektro-avdelning. Från vänster: Lars Movinger, Bengt Eliasson, Dan Larsson, Jörgen Andersson och Johan Hjertström.

Fortsättning från förra sidan

bredd och spetskompetens ingav respekt både inom försvaret, försvarsindustrin, och på den civila marknaden.

Yrkesväxling

Efter anställningen på F 14 gav jag mig ut i konsultbranschen och fick möjligheten att för ett konsultföretag baserat i Stockholm vara med och starta upp ett lokalkontor i Halmstad. Det blev en tuff omställning men det kompensades av att återigen få vara med och bygga upp något nytt. Jag hade också förmå-

nen att efter några månader kunna medverka till att anställa två tidigare medarbetare på Markelektro och efter en tid ytterligare en medarbetare från tiden på Markelektro. De två först värvade jobbar jag fortfarande tillsammans med och vi har följts åt i yrkeslivet sedan 1986 respektive 1990.

Under 15 år som konsult och anställning i tre olika konsultföretag har jag utöver projekt för olika företag, myndigheter och organisationer i Sverige, varit projektledare och projektmedlem i ett antal uppdrag avropade av både Försvarmakten och Försvarets materielverk, FMV.

Det har bland annat omfattat utredningar av olika slag och framtagning av handböcker och Teknisk order (TO) inom el- och elsäkerhetsområdet.

Efter tiden på F 14 har jag således haft möjlighet att fortsätta följa verksamhet, utveckling och organisationsförändringar inom försvaret, FMV och försvarsindustrin. Om jag har turen att få fortsätta ha hälsan i behåll dröjer det nog ett tag till innan jag lämnar yrkeslivet för gott och hoppas kunna fortsätta medverka i några pågående uppdrag åt Försvarmakten och FMV.

Bengt-Erik Jönsson

Flygvapnet fyller 90 år

I år firar vi att flygvapnet existerat 90 år som egen försvarsgren. I mars 2015 påbörjades Projekt FV 90 år med undertecknad som projektledare.

Flygvapnets idé var att göra ett antal aktiviteter som lyfter fram flygvapnets resa genom de 90 åren. Det första var att manifestera födelsedagen den 1 juli. Det görs med en ceremoni i Stockholm, intill det så kallade Flygarmonumentet på Karlaplan.

Flygvapnets flottiljer och centra bidrar med fanborg som tillsammans med fanvakt, musikkår och inbjudna gäster samlas för en kort ceremoni. Flygvapenchefens håller ett anförande och avslutar med en kransnedläggning invid monumentet. Därefter genomförs en överflygning av centrala Stockholm med flyg ur flygvapnets olika förband.

Att historien är en viktig del i flygvapnets utveckling visas i nästa delprojekt. Här kommer flygvapenchefen att besöka samtliga nedlagda flottiljer – de är många! – och genomföra en ceremoni, samtala med kamratföreningar samt traditionsbärande förband. Programmet motsvarar det som gjordes i vår förening den 17 mars. Rundresan pågår i huvudsak under kvartal 3 och 4.

Flygvapnets roll i svensk säkerhetspolitik kommer att speglas under Almedalsveckan, där flygvapenchefen under temat incidentberedskap, berättar om hur flygvapnet bidrar och verkar. Detta görs den 5 juli i samverkan med Aerospace Sweden's program.

Kopplingen Dåtid-Nutid-Framtid blir tydlig under Luftförsvarsdagarna i Linköping den 25–28 augusti. De två första dagarna innefattar ett symposium med internationella och nationella föreläsare, paneldiskussioner i samklang med olika utställningar.

Dagarna har inbjudna gäster från världens alla flygvapen, men även med en satsning på morgondagens medarbetare i vårt flygvapen. Till exempel är den flygtekniska utbildningen – både specialistofficers- och officersutbildningen – representerade.

Lördagen och söndagen öppnar Helikopterflottiljen sina grindar för allmänheten och bjuder på två dagars flygshow, föreläsningar och markutställningar. Planeringen har

tagit höjd för 70 000 besökare/dag. Mellan dessa dagar bjuder flygvapenchefen in till en jubileumsbankett som genomförs med sittning i Flygvapenmuseums lokaler, en inramning som heter duga och med historiens vingslag susande i lokalen.

Naturligtvis hör en konsert till i sådana här sammanhang. Med musik och artister kommer deltagare att få en härlig musikupplevelse i Berwaldhallen den 2 oktober.

Slutligen summeras året med en jubileumstidskrift. Denna kommer att ett liknande format som den kända tidskriften FlygvapenNytt. Namnfrågan blir en överraskning. Denna tidskrift ska vara färdig att distribueras till flygvapnets personal under december 2016.

Det är en ärofull uppgift att hålla ihop detta till flygvapenchefen och flygvapnet. "Aldrig har så få gjort så mycket för så många" är ett passande citat i liten flygvapenorganisation.

Ulf Crona
projektledare

Militärhögskolan
Halmstad

Försvarsmaktens
tekniska skola

Flottiljområdets
Kamrat och Veteranförening